

**UCHWAŁA NR LXXII/425/2024
RADY POWIATU NOWOSOLSKIEGO**

z dnia 1 marca 2024 r.

**w sprawie zmiany uchwały w sprawie przyjęcia Powiatowego Programu
Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na
lata 2023 – 2027**

Na podstawie art. 12 pkt 11 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym (tekst jednolity Dz. U. z 2024 poz. 107 z późn. zm.) oraz art. 6 ust. 3 pkt 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (tekst jednolity Dz. U. z 2021 r., poz. 1249 z późn.zm.) uchwala się, co następuje:

§ 1. W uchwale Nr LV/349/2023 Rady Powiatu Nowosolskiego z dnia 31 marca 2023 r. w sprawie przyjęcia Powiatowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2023 – 2027 wprowadza się następujące zmiany:
1) tytuł uchwały otrzymuje brzmienie: „w sprawie przyjęcia Powiatowego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej na lata 2023-2027”

2) §1 otrzymuje brzmienie:

"Przyjmuje się „Powiatowy Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej na lata 2023 - 2027”

3) załącznik do uchwały otrzymuje brzmienie załącznika do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Zarządowi Powiatu Nowosolskiego.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia i podlega ogłoszeniu w sposób zwyczajowo przyjęty.

Przewodniczący Rady Powiatu

Andrzej Ziarek

Załącznik do uchwały Nr LXXII/425/2024
Rady Powiatu Nowosolskiego
z dnia 1 marca 2024 r.

**Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie
w Nowej Soli**

**Powiatowy Program Przeciwdziałania
Przemocy Domowej
oraz Ochrony Osób Doznających Przemocy
Domowej
na lata 2023 – 2027**

Nowa Sól, luty 2024 r.

Wstęp

Powiatowy program przeciwdziałania przemocy domowej oraz ochrony osób doznających przemocy domowej stanowi realizację zapisów ustawy z 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej, która nakłada na powiaty obowiązek opracowania i realizacji powiatowego programu przeciwdziałania przemocy domowej i ochrony osób doznających przemocy domowej.

Program ten zakłada cele i działania, które odnoszą się do przeciwdziałania przemocy domowej i ochrony osób doznających przemocy domowej poprzez współpracę instytucji funkcjonujących w powiecie nowosolskim. Program zakłada też specjalistyczną pomoc oraz rozpowszechnianie wiedzy o zjawisku przemocy. Przemoc domowa jest poważnym i złożonym problemem społecznym, który dotyka dzisiejsze rodziny, osoby pozostające obecnie lub w przeszłości w trwałej relacji uczuciowej lub fizycznej niezależnie od wspólnego zamieszkiwania i gospodarowania, występuje w każdej grupie społecznej.

Zjawisko przemocy domowej trudne jest do rozpoznania, gdyż pewne wzorce kulturowe (religijne, wzorce życia rodzinnego) powodują, że zarówno osoba stosująca przemoc, jak i osoba jej doznająca postrzegają tę sytuację inaczej. W celu dostrzeżenia zjawiska przemocy musi istnieć świadomość, co to zjawisko oznacza oraz jakie ryzyko za sobą niesie.

Program jest skierowany do osób, które doznają przemocy domowej oraz do tych, które ją stosują, a także do pracowników instytucji zobligowanych do przeciwdziałania przemocy domowej.

Rozdział I

1. Charakterystyka zjawiska przemocy

1.1. Podstawy prawne

Niniejszy Program pozostaje w spójności z:

- 1) Powiatową Strategią Rozwiązywania Problemów Społecznych w Powiecie Nowosolskim na lata 2016 - 2026 przyjętą uchwałą Nr XIX/103/2016 Rady Powiatu Nowosolskiego z dnia 30 marca 2016 r.,
- 2) Rządowym Programem Przeciwdziałania Przemocy Domowej przyjętym uchwałą Nr 205 Rady Ministrów z dnia 9 listopada 2023 r.,
- 3) ustawą z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (t.j. Dz. U. z 2021 r., poz. 1249 z późn. zm.),
- 4) ustawą z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t.j. Dz. U. z 2023 r., poz. 901 z późn. zm.),
- 5) ustawą z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 426 z późn. zm.),
- 6) ustawą z dnia 25 lutego 1964 r. Kodeks rodzinny i opiekuńczy (Dz. U. z 2023 r., poz. 2809),
- 7) Konstytucją Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r.

1.2. Definicja przemocy

Podstawowa definicja przemocy domowej określona została w ustawie z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej.

Zgodnie z art. 2 ww. ustawy przez przemoc domową należy rozumieć jednorazowe albo powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie, wykorzystujące przewagę fizyczną, psychiczną lub ekonomiczną, naruszające prawa lub dobra osobiste osoby doznającej przemocy domowej, w szczególności: narażające tę osobę na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia lub mienia, naruszające jej godność, nietykalność cielesną lub wolność, w tym seksualną, powodujące szkody na jej zdrowiu fizycznym lub psychicznym, wywołujące u tej osoby cierpienie lub krzywdę, ograniczające lub pozbawiające tę osobę dostępu do środków

finansowych lub możliwości podjęcia pracy lub uzyskania samodzielności finansowej, istotnie naruszające prywatność tej osoby lub wzbudzające u niej poczucie zagrożenia, poniżenia lub udręczenia, w tym podejmowane za pomocą środków komunikacji elektronicznej.

Za osobę doznającą przemocy domowej, zgodnie z ww. ustawą rozumie się: małżonka, także w przypadku gdy małżeństwo ustało lub zostało unieważnione, oraz jego wstępnych, zstępnych, rodzeństwo i ich małżonków, wstępnych i zstępnych oraz ich małżonków, rodzeństwo oraz ich wstępnych, zstępnych i ich małżonków, osobę pozostającą w stosunku przysposobienia i jej małżonka oraz ich wstępnych, zstępnych, rodzeństwo i ich małżonków, osobę pozostającą obecnie lub w przeszłości we wspólnym pożyciu oraz jej wstępnych, zstępnych, rodzeństwo i ich małżonków, osobę wspólnie zamieszkującą i gospodarującą oraz jej wstępnych, zstępnych, rodzeństwo i ich małżonków, osobę pozostającą obecnie lub w przeszłości w trwałej relacji uczuciowej lub fizycznej niezależnie od wspólnego zamieszkiwania i gospodarowania, małoletniego – wobec których jest stosowana przemoc domowa.

Natomiast osobę stosującą przemoc domową zdefiniowano w ustawie jako pełnoletniego, który dopuszcza się przemocy domowej wobec osób, o których mowa powyżej, a także świadka przemocy domowej, tj. osoba, która posiada wiedzę na temat stosowania przemocy domowej lub widziała akt przemocy domowej. Dodatkowo w ustawie zawarto, iż przez osobę doznającą przemocy domowej należy także rozumieć małoletniego będącego świadkiem przemocy domowej.

Do skutecznego pomagania osobom doznającym przemocy, jak też osobom stosującym przemoc nie wystarczy dobra wola. Równie ważna jest wiedza o problemie, jego przyczynach, naturze i istniejących środkach zaradczych.

1.3. Rodzaje przemocy

Przemoc fizyczna

Każde zachowanie skierowane przeciwko ciału ofiary mogące prowadzić do bólu oraz fizycznych obrażeń (m.in. popychanie, odpychanie, obezwładnianie, przytrzymywanie, policzkowanie, szczypanie, kopanie, duszenie, bicie otwartą ręką i pięściami, bicie przedmiotami, parzenie, polewanie substancjami żrącymi, użycie broni, porzucenie w niebezpiecznej okolicy, nie udzielenie koniecznej pomocy).

Przemoc psychiczna (inaczej emocjonalna)

Agresywne zachowania, które mają charakter poniżający lub budzący poczucie zagrożenia i wywołują emocjonalne cierpienie lub ból (m.in. wyśmiewanie, wyzywanie, stała

krytyka, kontrolowanie, ograniczanie kontaktów z innymi osobami, domaganie się posłuszeństwa, zawstydzanie, oskarżanie, stosowanie gróźb, szantażowanie).

Przemoc seksualna

Zmuszanie do czynnego lub biernego udziału w czynnościach seksualnych, wykorzystanie drugiego człowieka w celu zyskania zaspokojenia seksualnego.

Przemoc ekonomiczna

Uniemożliwianie dostępu do środków finansowych i możliwości ich pozyskiwania (np. odbieranie zarobionych pieniędzy, uniemożliwianie podjęcia pracy zarobkowej, niezaspokajanie podstawowych, materialnych potrzeb).

Zaniedbanie

Polega na niezaspokajaniu podstawowych potrzeb człowieka fizycznych i materialnych, pozostawienie osoby, względem której jest się zobowiązanym do opieki w sytuacjach zagrażających bezpośrednio jej życiu i zdrowiu poprzez brak zainteresowania rozwojem i higieną oraz niezaspokajanie potrzeb żywieniowych i związanych z ubiorem, ofiarami najczęściej są dzieci i osoby starsze, z niepełnosprawnościami.

Cyberprzemoc

Może objawiać się w różnych formach, np. rozsyłanie kompromitujących materiałów, włamania na konta pocztowe, komunikatory, tworzenie ośmieszających stron internetowych, podszywanie się pod inne osoby, wykluczania z internetowych społeczności, a także publikowanie poniżających, często wulgarnych komentarzy, postów.

Należy zaznaczyć, że przemoc fizyczna, seksualna, psychiczna, ekonomiczna, cyberprzemoc popełnione na szkodę osób jej doznających są przestępstwem.

Źródła przemocy domowej:

- kultura, w której się wychowaliśmy, normy kulturowe i społeczne, światopogląd, system wartości, przekonania na temat roli kobiety i mężczyzny, dziecka, rodziny,
- środowisko społeczne, w którym wzrastamy, instytucje, z którymi mamy kontakt, prawo regulujące życie w naszym państwie, stresory życia społecznego, czyli bezrobocie, niskie zarobki, uzależnienia, izolacja społeczna, agresja, konflikty,
- sprawca, jego cechy, doświadczenia, deficyty, rodzina, w jakiej się wychował, interakcje interpersonalne wewnątrz obcej rodziny.

1.4. Cykl przemocy

Przemoc domowa to proces i ma tendencje do powtarzania się. Nie zatrzymana przemoc narasta. Cykle przemocy opisała amerykańska psycholog Leonora E. Walker. Badając kobiety doznające przemocy w rodzinie, zaobserwowała pewne cyklicznie pojawiające się w ich związkach zdarzenia. Cykl przemocy zazwyczaj składa się z trzech faz następujących po sobie:

I faza – narastającego napięcia

Pierwszą fazę cyklu przemocy charakteryzuje pojawianie się coraz większej liczby sytuacji konfliktowych oraz wyczuwalny wzrost napięcia w związku. Jeden z partnerów staje się drażliwy, każdy drobiazg wyprowadza go z równowagi, jest ciągle spięty i poirytowany, swoje emocje wyładowuje na drugiej osobie, może ją poniżać, krytykować. Sprawia wrażenie, jakby nie panował nad swoim gniewem. Każdy szczegół jest dobrym pretekstem do wszczęcia konfliktu i awantury. Napięcie dalej piętrzy się i jest już nie do zniesienia a agresywny sprawca traci całkowicie kontrolę nad zachowaniem. Ofiara stara się opanować sytuację – uspokaja partnera, spełnia wszelkie jego zachcianki. Często przeprasza „na wszelki wypadek”. W tej fazie u osób dotkniętych przemocą mogą pojawić się dolegliwości psychosomatyczne (problemy zdrowotne bez fizycznej przyczyny, których tłem są problemy psychologiczne), takie jak ból żołądka, głowy, bezsenność, zaburzenia w rytmie oddychania, ból w klatce piersiowej, utrata apetytu. Jedne osoby stają się bardziej apatyczne, przygnębione, inne bardziej nerwowe, spięte, niespokojne lub stany te występują naprzemiennie. Jest to wynik narastania napięcia, które po pewnym czasie staje się nie do zniesienia. Często nie mogąc już tego wytrzymać, ofiary same wywołują awanturę, żeby już wreszcie „mieć to za sobą”. Wydarzenie, które prowadzi do awantury niejednokrotnie jest nieważnym łatwo rozwiązywalnym problemem.

II faza – gwałtownej przemocy

W tej fazie napięcie, które narastało w partnerze, znajduje upust. Faza ta charakteryzuje się wybuchem gniewu i niekontrolowanym atakiem. Wybuchy gniewu mogą wywołać drobiazgi, np. pozostawienie jakiejś rzeczy w danym miejscu, opóźnienie posiłku. Faza ta różni się od fazy narastającego napięcia, tym że sprawca traci całkowicie kontrolę nad swoim zachowaniem i jego czyny są nieprzewidywalne. Dochodzi do eksplozji zachowań agresywnych, które mogą objawiać się biciem pięściami, przedmiotami (książka, garnek, kabel itp.), kopaniem, duszeniem. Można zaobserwować również silne natężenie agresji słownej. Ofiara jest raniona psychicznie i fizycznie. Niezależnie od tego jak się stara – wściekłość sprawcy coraz bardziej narasta. Po zakończeniu wybuchu przemocy partner/partnerka często

jest w szoku. Odczuwa wstyd i przerażenie, jak również złość i bezradność, jest oszołomiona. Skutki użytej przemocy mogą być różne, te fizyczne to m.in. podbite oko, siniaki i otarcia, wybity ząb, połamane kości, obrażenia wewnętrzne, poronienie, a nawet śmierć. Od strony psychologicznej następstwem doznawania przemocy mogą być apatia, depresja, a w konsekwencji nawet samobójstwo. Faza druga jest krótka i nie można przewidzieć rodzaju zastosowanej przemocy ani gdzie i kiedy się ona wydarzy, ani też jej skutków. Po akcie przemocy następuje wypieranie tego faktu i niedowierzanie. Sprawca usprawiedliwia i minimalizuje powagę sytuacji oraz efekty tego wydarzenia.

III faza – miesiąca miodowego

W momencie, kiedy sprawca wyładował już swoje emocje i wie, że przekroczył różne granice, zmienia się w zupełnie inną osobę. Zauważa skutki swojego zachowania i wyraża skruchę, okazuje żal, ciepło, troskę, obiecuje poprawę. Ofiara zaczyna wierzyć, że sprawca się zmienił, a przemoc była jedynie incydentem. Jeśli wcześniej osoba krzywdzona weszła na drogę prawną (złożenie zawiadomienia o popełnieniu przestępstwa, sprawa rozwodowa itp.), w tej fazie może się wycofać z tych działań, wierząc, że sytuacja wróciła do normy i przemoc już nie powróci. Faza miodowego miesiąca zazwyczaj nie trwa długo, ale zatrzymuje ofiarę w cyklu przemocy, zapomina ona o pozostałych fazach. Bez specjalistycznej pomocy zwykle kończy się to ponownym rozpoczęciem cyklu.

1.5. Skutki przemocy

Przemoc domowa jest jedną z najczęstszych dysfunkcji społecznych prowadzącą do występowania chorób psychosomatycznych. Do najczęstszych objawów emocjonalnych, chorobowych i społecznych doświadczania przemocy domowej należą:

- ✓ obrażenia ciała, choroby somatyczne,
- ✓ zaburzenia depresyjne,
- ✓ zaburzenia lękowe,
- ✓ próby samobójcze,
- ✓ wyuczona bezradność ofiary,
- ✓ wzmożone napięcie emocjonalne, impulsywność,
- ✓ uzależnienia od używek będące próbą złagodzenia odczuwanego bólu psychicznego i fizycznego.

Przemoc domowa niszczy całą rodzinę, zabiera jej członkom poczucie bezpieczeństwa i przynależności. Dzieci wychowujące się w rodzinie dotkniętej przemocą nie rozwijają

się prawidłowo. Prawnym i moralnym obowiązkiem osoby będącej świadkiem przemocy jest zareagowanie i zgłoszenie tego faktu odpowiednim instytucjom.

1.6. Charakterystyka zjawiska przemocy w powiecie nowosolskim

Określenie skali problemu przemocy domowej nie jest łatwym zadaniem, zarówno na terenie powiatu nowosolskiego, jak i w całym kraju. Powodem tego jest brak wiarygodnych i pełnych danych w tym zakresie. Przemoc to niestety nadal ukryty problem, nie dający się w pełni zdiagnozować.

Poniżej przedstawione zostały dane statystyczne obrazujące pewną skalę zjawiska przemocy domowej na terenie powiatu nowosolskiego. Dane pochodzą z informacji zgromadzonych w Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Nowej Soli, a także zostały udostępnione przez Ośrodki Pomocy Społecznej / Zespoły Interdyscyplinarne ds. przeciwdziałania przemocy funkcjonujące na terenie Gminy Miejskiej Nowa Sól, Gminy Wiejskiej Nowa Sól, Gminy Kozuchów, Gminy Siedlisko, Gminy Kolsko, Gminy Bytom Odrzański, Gminy Nowe Miasteczko i Gminy Otyń. Ponadto, dane statystyczne udostępniła Komenda Powiatowa Policji w Nowej Soli oraz Zespoły Kuratorskiej Służby Sądowej Wykonujące Orzeczenia w Sprawach Karnych przy Sądzie Rejonowym w Nowej Soli.

Liczba uruchomionych procedur Niebieskie Karty przez funkcjonariuszy policji w latach 2020 – 2022

Liczba uruchomionych procedur Niebieskie Karty			
wyszczególnienie	2020 rok	2021 rok	2022 rok
miasto	209	131	201
wieś	103	66	76
razem	312	197	277

Źródło: Komenda Powiatowa Policji w Nowej Soli

Stosowanie procedury Niebieskie Karty w ramach przeciwdziałania przemocy domowej obrazuje, że w powiecie nowosolskim w 2020 roku policja interweniowała w 312 rodzinach w związku ze stosowaniem przemocy, w roku 2021 – w 197 rodzinach, a w roku 2022 założono 277 Niebieskich Kart. Blisko połowa rodzin, w których dochodziło do interwencji pochodzi ze wsi.

Liczba uruchomionych procedur Niebieskie Karty przez pracowników pomocy społecznej w latach 2020 – 2022

Liczba uruchomionych procedur Niebieskie Karty			
wyszczególnienie	2020 rok	2021 rok	2022 rok
miasto	236	164	226
wieś	125	90	76
razem	361	254	302

Źródło: Ośrodki Pomocy Społecznej z terenu powiatu nowosolskiego

Stosowanie procedury Niebieskie Karty w ramach przeciwdziałania przemocy domowej obrazuje, że w powiecie nowosolskim w 2020 roku pracownicy jednostek pomocy społecznej interweniowali w 361 rodzinach w związku ze stosowaniem przemocy, w roku 2021 – w 254 rodzinach, a w roku 2022 założono 302 Niebieskie Karty. Blisko połowa rodzin, u których dochodziło do interwencji pochodzi ze wsi.

Liczba sprawców przemocy w rodzinie w latach 2020 – 2022

Liczba sprawców przemocy w rodzinie			
wyszczególnienie	2020 rok	2021 rok	2022 rok
liczba mężczyzn	313	223	213
liczba kobiet	34	47	63
razem	347	270	276

Źródło: Ośrodki Pomocy Społecznej z terenu powiatu nowosolskiego

Charakteryzując sprawców przemocy na podstawie danych otrzymanych z Ośrodków Pomocy Społecznej z terenu powiatu nowosolskiego zauważa się, że przewagą sprawców stanowią mężczyźni. W roku 2020 odnotowano 313 mężczyzn stosujących przemoc domową, w 2021 roku 223, a w roku 2022 – 213. Wśród sprawców przemocy domowej mniejszość stanowiły kobiety. W roku 2020 – 34 kobiety zostały zgłoszone jako stosujące przemoc domową, w 2021 roku 47 kobiet, natomiast w 2022 roku odnotowano stosowanie przemocy przez 63 kobiety.

Realizacja programów korekcyjno – edukacyjnych dla sprawców przemocy w latach 2020 - 2022

Realizacja programów korekcyjno - edukacyjnych dla sprawców przemocy			
wyszczególnienie	2020 rok	2021 rok	2022 rok
liczba osób skierowanych do udziału w programie	65	68	61
liczba uczestników programu	13	15	16

liczba osób, które ukończyły pełny cykl programu	5	10	8
---	----------	-----------	----------

Źródło: Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Nowej Soli

W latach 2020-2022 do udziału w programach korekcyjno-edukacyjnych zgłoszono łącznie 194 osoby, do udziału w programie zakwalifikowało się 44 sprawców przemocy. Pełny cykl szkolenia ukończyły 23 osoby. Liczba osób, która rozpoczynała udział w programie korekcyjno-edukacyjnym była znacznie wyższa niż liczba osób, które ukończyły program. Wynika to z faktu, że udział w programie w większości przypadków jest dobrowolny i część sprawców przemocy rezygnuje w trakcie trwania programu ze spotkań, bez żadnych konsekwencji.

Oddziaływania korekcyjno-edukacyjne wobec sprawców przemocy mają na celu powstrzymanie osoby stosującej przemoc domową przed dalszym jej stosowaniem, rozwijanie umiejętności samokontroli i współżycia w rodzinie. Ponadto, oddziaływania mają na celu kształtowanie umiejętności w zakresie wychowania dzieci bez używania przemocy domowej, uznanie przez osobę stosującą przemoc domową faktu stosowania tej przemocy, zdobycie i podniesienie wiedzy na temat mechanizmów powstawania przemocy domowej.

PCPR w Nowej Soli prowadzi system monitorowania funkcjonowania osób uczestniczących w programie korekcyjno – edukacyjnym w środowisku rodzinnym i lokalnym. Monitoring efektów programu wobec osób, które go ukończyły trwa do 3 lat, w okresie co 6 miesięcy. Informacje o zachowaniach sprawcy i funkcjonowaniu w jego środowisku lokalnym są zbierane przez pracownika PCPR oraz uzupełniane w oparciu o dane od dzielnicowych policji, pracowników socjalnych z ośrodków pomocy społecznej i kuratorów sądowych. Ponadto, monitoring prowadzi trener programu korekcyjno – edukacyjnego. Z przeprowadzonych monitoringów prowadzonych przez PCPR Nowa Sól wynika, że zdecydowana większość sprawców, którzy ukończyli program nie powraca do zachowań przemocowych.

Liczba prowadzonych dozorów kuratorskich wobec skazanych za przestępstwo z użyciem groźby karalnej oraz przemocy w rodzinie

Liczba prowadzonych dozorów kuratorskich wobec skazanych za przestępstwo z użyciem groźby karalnej oraz przemocy w rodzinie w latach 2020- 2022		
2020 rok	2021 rok	2022 rok
87	71	66

Źródło: Sąd Rejonowy w Nowej Soli Zespół Kuratorskiej Służby Sądowej Wykonujący Orzeczenia w Sprawach Karnych

Z danych otrzymanych z Sądu Rejonowego w Nowej Soli Zespołów Kuratorskiej Służby Sądowej Wykonujących Orzeczenia w Sprawach Karnych wynika, że w 2020 r. prowadzano 87 dozorów kuratorskich wobec skazanych za przestępstwo z użyciem groźby karalnej i przemocy w rodzinie, natomiast w 2021 r. ilość spraw zmalała do 71, a w 2022 r. do 66.

Liczba nowych spraw karnych z nałożeniem dozoru kuratora wobec skazanych za przestępstwo z użyciem przemocy w rodzinie

Liczba spraw karnych z nałożeniem dozoru kuratora wobec skazanych za przestępstwo z użyciem przemocy w rodzinie w latach 2020-2022 r.		
2020 rok	2021 rok	2022 rok
31	43	35

Źródło: Sąd Rejonowy w Nowej Soli Zespół Kuratorskiej Służby Sądowej Wykonujący Orzeczenia w Sprawach Karnych

Na przestrzeni 3 ostatnich lat zauważa się wahania liczby rodzin, w których występuje przemoc. W 2020 roku odnotowano 31 spraw karnych z nałożeniem dozoru kuratora wobec skazanych za przestępstwo z użyciem przemocy w rodzinie, natomiast w kolejnym roku ilość spraw wzrosło do 43, a w 2022 r. nowych spraw było 35.

Liczba osób doświadczających przemocy w rodzinie z podziałem na małoletnich, kobiety i mężczyzn

Liczba osób doświadczających przemocy w rodzinie z podziałem na małoletnich, kobiety i mężczyzn w latach 2020-2022			
wyszczególnienie	2020 rok	2021 rok	2022 rok
Liczba małoletnich	74	65	65
Liczba kobiet	292	225	234
Liczba mężczyzn	39	25	43

Źródło: Ośrodki Pomocy Społecznej z terenu powiatu nowosolskiego

Zjawisko przemocy domowej w powiecie nowosolskim w wielu przypadkach dotyczy kobiet. W 2020 roku doświadczenie przemocy dotyczyło 292 kobiet, rok później 225 kobiet natomiast w roku 2022 - 234 kobiet. Wśród osób doświadczających przemocy znacznie mniejsza ilość osób dotyczy się zarówno mężczyzn jak i małoletnich. Jest to blisko o połowę mniej osób.

Rozdział II

2. Cele programu

Cel główny:

*Zwiększenie skuteczności działań na rzecz przeciwdziałania przemocy domowej
w powiecie nowosolskim*

Cele szczegółowe:

- 1) Podejmowanie działań profilaktycznych i edukacyjnych w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej oraz ochrony osób doznających przemocy domowej.
- 2) Zapewnianie ochrony oraz wsparcia osobom dotkniętym problemem przemocy.
- 3) Zwiększenie skuteczności podejmowanych działań wobec osób stosujących przemoc poprzez realizację programu korekcyjno - edukacyjnego dla osób stosujących przemoc domową oraz programu psychologiczno – terapeutycznego dla osób stosujących przemoc domową.
- 4) Podnoszenie kompetencji służb zajmujących się problematyką przemocy domowej oraz ochrony osób doznających przemocy domowej.
- 5) Rozwój infrastruktury instytucji i organizacji działających na rzecz przeciwdziałania przemocy domowej oraz ochrony osób doznających przemocy domowej.

2.1. Podejmowanie działań profilaktycznych i edukacyjnych w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej oraz ochrony osób doznających przemocy domowej

Zadania:

- 1) prowadzenie powiatowego informatora z wykazem instytucji i organizacji działających na rzecz przeciwdziałania przemocy domowej oraz ochrony osób doznających przemocy domowej, działających na terenie powiatu nowosolskiego,
- 2) organizowanie kampanii lokalnych, konferencji i czynnych przedsięwzięć w środowisku lokalnym na temat przeciwdziałania przemocy domowej oraz ochrony osób doznających przemocy domowej.

Oczekiwane efekty:

- 1) rozpowszechnianie informacji dotyczących istniejącej infrastruktury pomocowej działającej na terenie powiatu nowosolskiego na rzecz przeciwdziałania przemocy domowej oraz ochrony osób doznających przemocy domowej,
- 2) zmiana postaw społeczności powiatu nowosolskiego wobec zjawiska przemocy domowej,
- 3) zwiększenie zaangażowania społeczności powiatu nowosolskiego w sprawy związane z przeciwdziałaniem przemocy domowej.

Wskaźniki:

- 1) liczba opracowań powiatowego informatora z wykazem instytucji i organizacji działających na rzecz przeciwdziałania przemocy domowej oraz ochrony osób doznających przemocy domowej, działających na terenie powiatu nowosolskiego,
- 2) liczba kampanii lokalnych, konferencji i czynnych przedsięwzięć w środowisku lokalnym na temat przeciwdziałania przemocy domowej oraz ochrony osób doznających przemocy domowej,
- 3) liczba przesyłanych, zaktualizowanych powiatowych informatorów dla osób dotkniętych przemocą, prezesowi Sądu Rejonowego, prokuratorowi rejonowemu, komendantowi powiatowej Policji oraz wchodzącym w obręb powiatu gminom.

2.2. Zapewnianie ochrony oraz wsparcia osobom dotkniętym problemem przemocy

Zadania:

- 1) praca z osobami dotkniętymi przemocą domową,
- 2) udzielanie bezpłatnych porad oraz informacji o prawach i uprawnieniach, a także konsekwencjach prawnych stosowania przemocy domowej ,
- 3) utworzenie grup wsparcia dla osób doznających przemocy domowej w poszczególnych gminach powiatu nowosolskiego.

Oczekiwane efekty:

- 1) poprawa funkcjonowania osób doznających przemocy,
- 2) prawidłowe wypełnianie ról społecznych w środowisku lokalnym przez osoby dotknięte przemocą,
- 3) edukacja społeczeństwa i zwiększenie świadomości w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej,
- 4) wzmocnienie pozycji społecznej osób doznających przemocy domowej.

Wskaźniki:

- 1) liczba osób objętych wsparciem specjalistów w związku ze stwierdzeniem wystąpienia przemocy domowej lub narażonych na wystąpienie przemocy domowej,
- 2) liczba osób korzystających z bezpłatnej pomocy specjalistycznej, w tym prawnej i psychologicznej,
- 3) liczba przedsięwzięć w środowisku lokalnym w zakresie tworzenia grup wsparcia dla osób doznających przemocy domowej w poszczególnych gminach powiatu nowosolskiego.

2.3. Zwiększenie skuteczności podejmowanych działań wobec osób stosujących przemoc poprzez realizację programu korekcyjno - edukacyjnego dla osób stosujących przemoc domową oraz programu psychologiczno – terapeutycznego dla osób stosujących przemoc domową

Zadania:

- 1) kwalifikacja osób stosujących przemoc domową do uczestnictwa w programie korekcyjno-edukacyjnym,

- 2) organizacja i realizacja programu korekcyjno-edukacyjnego dla osób stosujących przemoc domową,
- 3) wsparcie dla uczestników programu korekcyjno-edukacyjnego po zakończeniu programu poprzez monitoring osób, które brały udział w programie,
- 4) kwalifikacja osób stosujących przemoc domową do uczestnictwa w programie psychologiczno-terapeutycznym.

Oczekiwane efekty:

- 1) zmiana postaw osoby stosującej przemoc domową,
- 2) uświadomienie osobie faktu stosowania przez nią przemocy,
- 3) zaprzestanie stosowania przemocy domowej.

Wskaźniki:

- 1) liczba przeprowadzonych programów korekcyjno-edukacyjnych wobec osób stosujących przemoc domową,
- 2) liczba osób poddanych oddziaływaniom korekcyjno-edukacyjnym z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej,
- 3) liczba osób, które zaprzestały stosowania przemocy domowej,
- 4) liczba osób, które uczestniczyły w programie psychologiczno-terapeutycznym dla osób stosujących przemoc domową.

2.4. Podnoszenie kompetencji służb zajmujących się problematyką przemocy domowej oraz ochrony osób doznających przemocy domowej

Zadania:

- 1) podnoszenie kwalifikacji pracowników służb społecznych poprzez czynny udział w szkoleniach i konferencjach z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej oraz ochrony osób doznających przemocy domowej,
- 2) stosowanie superwizji w prowadzonej pracy, jako ważnego narzędzia zwiększania efektywności pracy i rozwoju zawodowego pracowników pomocy społecznej.

Oczekiwane efekty:

- 1) zwiększenie wiedzy pracowników służb społecznych profesjonalnie pomagających osobom doznającym przemocy domowej oraz osobom stosującym przemoc domową,
- 2) efektywna praca na rzecz osób doświadczających przemocy z zastosowaniem

skutecznych narzędzi i technik pracy.

Wskaźniki:

- 1) liczba szkoleń i konferencji dla pracowników służb społecznych w obszarze przeciwdziałania przemocy domowej oraz osób doświadczających przemocy domowej,
- 2) liczba superwizji przeprowadzona wśród pracowników pomocy społecznej.

2.5. Rozwój infrastruktury instytucji i organizacji działających na rzecz przeciwdziałania przemocy domowej oraz ochrony osób doznających przemocy domowej

Zadania:

- 1) utworzenie ośrodka interwencji kryzysowej na terenie powiatu nowosolskiego,
- 2) współpraca z gminami powiatu nowosolskiego w celu tworzenia ośrodków wsparcia.

Oczekiwane efekty:

- 1) wzrost liczby placówek udzielających specjalistycznej pomocy,
- 2) kompleksowa pomoc osobom dotkniętym przemocą domową w tym interwencyjne zabezpieczenie miejsc w ośrodkach wsparcia i w ośrodkach interwencji kryzysowej,
- 3) zabezpieczenie osób doznających przemocy domowej przed osobami stosującymi przemoc.

Wskaźniki:

- 1) liczba ośrodków interwencji kryzysowej,
- 2) liczba ośrodków wsparcia,
- 3) liczba osób korzystających z ww. ośrodków,
- 4) wzrost organizacji działających na rzecz przeciwdziałania przemocy domowej,
- 5) liczba kampanii promujących tworzenie ośrodków wsparcia.

Podsumowanie

Zgodnie z art. 9d ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej podejmowanie interwencji w środowisku odbywa się w oparciu o procedurę "Niebieskie Karty" i nie wymaga zgody osoby dotkniętej przemocą domową, ani osoby stosującej przemoc domową. Procedura "Niebieskie Karty" obejmuje ogół czynności podejmowanych i realizowanych przez przedstawicieli jednostek organizacyjnych pomocy społecznej, gminnych komisji rozwiązywania problemów alkoholowych, Policji, oświaty i ochrony zdrowia, w związku z uzasadnionym podejrzeniem zaistnienia przemocy domowej.

Nikt nie ma prawa znęcać się, poniżać, bić innych. Stąd też przemoc domowa jest przestępstwem ściganym przez prawo. Każdy, kto wie lub jest świadkiem tego zjawiska ma obowiązek poinformować o tym odpowiednie służby, które są zobowiązane do ochrony osób doznających przemocy i udzielenia wszechstronnej pomocy.

W związku z powyższym konieczne jest podjęcie szerokiego, dobrze zorganizowanego programu przeciwdziałania przemocy domowej. Jego realizacja powinna wpłynąć na poprawę stanu bezpieczeństwa życia codziennego osób.

Zakładając, że realizacja niniejszego programu będzie stanowiła wspólny strategiczny plan działań wobec problemu przemocy domowej i będzie przebiegać wielopoziomowo we wszystkich instytucjach i organizacjach zobligowanych do podejmowania działań na rzecz zapobiegania i zwalczania przemocy domowej, oczekuje się, iż przyczyni się on do usprawnienia systemu przeciwdziałania przemocy, ograniczenia zjawiska przemocy i towarzyszących mu innych negatywnych zjawisk oraz poprawy kondycji rodzin.

Utworzenie Powiatowego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej na lata 2023 - 2027 obrazuje priorytetowe zadania skierowane na mieszkańców powiatu nowosolskiego, a także umożliwia pozyskiwanie środków finansowych ze źródeł zewnętrznych, w tym również unijnych na realizację działań w przedmiotowej kwestii.

Ocena poszczególnych zadań realizowanych w ramach celów będzie dokonywana corocznie, co pozwoli na bieżące śledzenie stopnia ich wykonania. Program ma charakter otwarty i będzie podlegał ewaluacji w zależności od pojawiających się okoliczności formalno – prawnych oraz bieżących potrzeb.